

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
 Van : College van burgemeester en wethouders
 Datum : 24 oktober 2018 10.30 uur
 Onderwerp : **Ziekenhuissituatie**

Aanleiding

Op dinsdag 23 oktober vroeg de MC Groep uitstel van betaling aan voor de MC IJsselmeerziekenhuizen in Lelystad, Emmeloord, Dronten en Urk. Daarmee stevent de MC groep af op een faillissement (en inmiddels is in de pers verschenen dat dit een feit zou zijn). Wij kunnen ons voorstellen dat er veel vragen en zorg leven bij uw raad over hoe het nu verder gaat met de ziekenhuiszorg in Noordoostpolder. Wij delen die zorg en gaan in deze memo graag in op de positie die het college heeft, maar ook kiest in dit dossier.

Het krachtenveld van de ziekenhuiszorg

Allereerst schetsen we de positie die de gemeente heeft als het gaat om het aanbod aan zorg in ons gebied. De verschillende verantwoordelijkheden zijn hieronder weergegeven.

Partij	Verantwoordelijk voor:
Ziekenhuis	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit van zorg, incl. spoedeisende hulp
Huisarts	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit van eerstelijnszorg • Toegang tot tweedelijns zorg
GGD	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit van de ambulancezorg • Bewaken aanrijtjennorm
Zorgverzekeraar	<ul style="list-style-type: none"> • Financiering eerstelijns- en tweedelijnszorg • Garanderen voldoende aanbod van zorg
Minister VWS	<ul style="list-style-type: none"> • Stelselverantwoordelijkheid
Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van preventieve zorg en Wmo

Het overzicht laat zien dat de verantwoordelijkheid van de gemeente vooral is gelegen in de preventieve zorg vanuit de decentralisaties. De verantwoordelijkheid voor het stelsel van eerstelijns- en tweedelijnszorg ligt primair bij de minister en de zorgverzekeraars zijn gehouden er voor te zorgen dat het zorgaanbod kan worden gegarandeerd. Vanzelfsprekend is er in de afgelopen dagen veelvuldig actief contact is geweest met betrokken partijen over de diverse aspecten in dit dossier.

De positie van de gemeente

De gemeente heeft daarmee een beperkte formele verantwoordelijkheid als het gaat om het aanbod van eerste- en tweedelijnszorg. Dat neemt niet weg dat de gemeente een *belang* heeft als het gaat om de zorg voor onze inwoners. Vanuit dat belang stellen wij ons ook in het ziekenhuisdossier op. We schetsen daarom onze positie hierin onderstaand. Daarbij informeren we u enerzijds over de maatregelen die op korte termijn worden genomen om de kwaliteit van zorg in ons gebied overeind te houden en anderzijds over de lange termijn positie die we van belang vinden.

Spoedzorg

Korte termijn

Het wegvallen van spoedeisende hulp in Lelystad betekent dat een deel van de patiënten naar verder weg gelegen ziekenhuizen moet worden gebracht. Dit heeft grote consequenties voor de ritduur van de ambulances. Dit effect kan worden versterkt wanneer de om het MC Zuiderzee liggende ziekenhuizen overbelast raken en vaker een patiëntenstop moeten afkondigen. Om de stijging van de ritduur te compenseren, moeten maatregelen genomen worden om toch de acute zorg aan onze inwoners te kunnen garanderen. Hiervoor is nauw overleg met de GGD en omliggende ziekenhuizen over de te nemen maatregelen met de ambulancezorg, waaronder extra ambulances voor dit gebied..

Lange termijn

Met het wegvallen van het ziekenhuis in Lelystad ontstaat termijn een onhoudbare situatie voor de acute zorg. NOP en Urk dringen aan op een *toekomstbestendige* oplossing voor de acute zorg aan onze inwoners. Het argument dat ons verzorgingsgebied te klein is geldt niet voor de acute zorg. Wij verwachten van de rijksoverheid en de zorgverzekeraars dat voor iedere inwoner binnen een redelijke termijn een spoedeisende hulpvoorziening te bereiken moet zijn. Dat is nu niet het geval. Onze agenda daarbij is tenminste:

- goede samenwerking en afstemming tussen 1e en 2e lijn (ketenzorg);
- goede organisatie van Spoedeisende Hulp (SEH) in combinatie met een goed toegeruste Huisartsenpost;
- vermijding van te lange aanrijtijden (>30-45 min¹);
- effectieve en efficiënte benutting van al bestaande ziekenhuisinfrastructuur;
- bundeling van zorg op één (centrale) locatie.

Ziekenhuiszorg

Korte termijn

Het Antonius ziekenhuis is door Zilveren Kruis verzocht de patiënten uit de Noordoostpolder en Urk over te nemen. Het Antonius gaat dit waarborgen en zal hierover met patiënten communiceren.

Lange termijn

De poliklinische zorg werd in Emmeloord al langere tijd aangeboden door zowel de MC Groep als het Antonius Ziekenhuis. Daarnaast maken veel inwoners gebruik van zorg in omliggende ziekenhuizen in bijvoorbeeld Sneek, Zwolle en Heerenveen. Het potentiële verzorgingsgebied voor een ziekenhuis in Emmeloord is te klein voor een volwaardig basisziekenhuis en daarom is het beeld dat bovenstaande situatie zal blijven bestaan met het enige verschil dat nu zelfs het aanbod in Lelystad is weggefallen. Rond de Noordoostpolder zijn voldoende alternatieven voor niet-spoedeisende zorg voorhanden.

¹ Door de omvang van het gebied en het ontbreken van spoedeisende hulp in de nabijheid, is de kans dat ambulances onverhoopt niet beschikbaar zijn omdat ze elders ingezet zijn groter. Wij vinden de formele aanrijtijdnorm van 45 minuten daarom onvoldoende om veilige acute zorg voor onze inwoners te garanderen en vinden een dimensionering van de ambulancezorg op een aanrijtijd van 30 minuten gewenst. In de huidige situatie is de kans op aankomst net binnen de 45 minuten te groot en wat ons betreft is de norm te zien als uiterste incidentele maximum en niet als richttijd.

Vastgoed

Korte termijn

De locatie in Emmeloord is in eigendom van de MC Groep en valt nu dus onder het bewind van de curator. Naast de MC Groep huisvest het gebouw circa 25 (kleine en grote) zorgpartijen, waarvan de revalidatielocatie van Zorggroep Oude en Nieuwe Land de grootste huurder is. Het is van belang dat we duidelijkheid krijgen van de curator welke plannen deze heeft met het vastgoed in Emmeloord, waarbij het van belang is dat de bedrijfsvoering van de huidige zorgpartijen in het gebouw gecontinueerd kan worden.

Lange termijn

De MC locatie aan de Urkerweg is van oudsher geschikt als zorglocatie. In eerste instantie is het dan aantrekkelijk om tot afspraken tussen curator, het Antonius Ziekenhuis en andere zorgpartijen te komen. De uiteindelijke keuze hierin loopt via het reguliere ruimtelijk ordeningsspoor. Vandaag is bekend geworden dat Antonius niet in de huidige locatie Urkerweg zal trekken (25 oktober).

Achtergestelde lening

Korte termijn

De gemeente heeft een achtergestelde lening van € 2,4 miljoen uitstaan bij de MC Groep. Deze lening is destijds ontstaan om een garantstelling door de gemeente van €30 miljoen om te buigen. Wij vorderen via de ING-bank de achtergestelde lening terug te vorderen bij de curator.

Lange termijn

Gezien de ontstane situatie en het negatief eigen vermogen van de MC Groep ten tijde van de aanvraag van de uitstel van betaling is de kans reëel dat de MC Groep niet aan haar verplichtingen kan voldoen en de lening niet zal kunnen aflossen. Wij zullen in de decemberrapportage hierop terug komen.

Resumerend

Gelet op de huidige omstandigheden is de conclusie gerechtvaardigd dat:

- er nu geen basisziekenhuis is in Emmeloord;
- het in stand houden van een spoedeisende hulppost de aanwezigheid van een ziekenhuis vereist;
- de inwoners van Noordoostpolder voor spoedeisende hulp daardoor ten allen tijde aangewezen zullen zijn op omliggende ziekenhuizen;
- door het wegvallen van het ziekenhuis in Lelystad er een onaanvaardbaar probleem ontstaat voor de aanrijtijden van de ambulance, vooral in het zuidwesten van de Noordoostpolder en Urk;
- andere omliggende ziekenhuizen niet altijd binnen 30-45 minuten te bereiken zijn;
- de patiëntenzorg in Noordoostpolder en Urk zo bezien kritisch is geworden.

Het college van de Noordoostpolder en Urk eist daarom van de minister dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt (en in het verlengde daarvan de zorgverzekeraars) en hij zorgdraagt voor een hoogwaardig geoutilleerde huisartsenpost in de Noordoostpolder en bijbehorende goed georganiseerde ambulancezorg (gedimensioneerd op een aanrijtijd van 30 minuten). Het college zal zich hiervoor sterk maken en neemt hierover contact op met de minister. De politieke lijnen naar Den Haag worden hiervoor ook reeds ingezet.

Vervolgproces

Het college is voortdurend in overleg met alle betrokken partijen over de ontstane situatie. Op korte termijn nemen wij de volgende processtappen:

- Afgeven van een 2e persverklaring in lijn met het hierboven geschetste standpunt;
- Een gesprek met de lokale huisartsen, Antonius en het veld over de ontstane situatie en wat er voor nodig is om de huisartsenpost in Noordoostpolder adequaat toe te rusten;
- Samen met de GGD bekijken we hoe de ambulance- en spoedeisende hulp op korte termijn zo goed mogelijk kan worden gefaciliteerd;
- We dringen aan op een gesprek met de minister over de zorgen die er zijn met betrekking tot de acute zorg in de Noordoostpolder en Urk;
- Op 1 november as heeft Zilveren Kruis een stakeholdersgesprek georganiseerd. We zullen de verzekeraar hier aanspreken zijn verantwoordelijkheid de acute zorg te garanderen en mee te werken aan een toekomstbestendige lange termijnoplossing;
- We gaan in gesprek met de curator over de toekomst van de locatie in Emmeloord;